

Tudománnyal támogatott „jó gyakorlat”

Németh József

Dr. PhD., c. egyetemi docens, rendőrségi főtanácsos, rendőr ezredes, elnök
Rendőrség Tudományos Tanácsa
rtt@orfk.police.hu

„A rendőri szolgálat rendszeres, logikus elméleti alátámasztása, bölcselete és politikája, a rendőri gyakorlat módszeres ismertetése, – ez a rendőri tudomány.” (Nagy, 1928.)

Napjainkra természetessé vált, hogy az ember bekapcsolja a számítógépét, dolgozik vagy akár szórakozik azon, használja az okostelefonját, azonnal elolvassa e-mailjeit, tájékozódik a magyar vagy az idegen nyelvű hírekből. Sorolni lehetne, hogy mennyi olyan tevékenységet végzünk, amelyek napi rutinjaink részei lettek, vagy amelyek nélkül bizonyos munkakörök teljesen elláthatatlanok lennének. Ezek a rutintevékenységek és a munkánkat megkönnyítő eszközök fejlődése minden szakmánál megfigyelhetők.

A rendőri/rendészeti tevékenység egyidős a társadalmi rendek kialakulásával, azok elengedhetetlen része a rendvédelem és a rendfenntartás. Ma már a rendőri feladatellátás során nélkülözhetetlen a gépjármű használata, az EDR rádió alkalmazása, valamint az okos készülékeken használható TIR mobil NOVA rendszer. A felsorolt eszközökön túl még számos olyan műszaki, informatikai, gépészeti és építészeti megoldás van, amelyek újszerűek és elengedhetetlenek az eredményes munkavégzéshez. Nem túlzás azt állítani, hogy a rendőri tevékenység folytatása napjainkban lehetetlen lenne a modern kori vívmányok nélkül.

Ezek az általánossá vált rendszerek nem jöhettek volna létre kutatások, innováció és új tudományos eredmények nélkül.

Jelen publikáció célja, hogy bemutassa – terjedelmi korlátok miatt nagyvonalakban és a teljesség igénye nélkül –, hogy a tudományszervezés miként valósul meg a felsőoktatás szintjén, célhoz kötött támogatások által és szervezeti szinten az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv esetében. Fontos tisztázni, hogy a rendészettudomány fejlődése és kutatása a többi tudományterülethöz eltérő utat járt és a mai napig is jár be.

Lényegesek Pichlernek a már 1876-ban megfogalmazott, a rendőrségi hivatalnokok felkészültségére vonatkozó nézetei is, amelyek a rendőr-, illetve rendészeti

tudományoknak a fontosságát is igazolják: „Nézetem szerint a rendőrség igazgató hivatalnokainak minden tekintetben tudományosabbnak kell lenniük, mint az ítélő bírának, mert míg a bíró a törvényt és tényálladékat veszi ítélete alapjául és pedig tanácsülésben, a rendőr számtalan esetenél minden anyag hiányával tetteleg fellépni és működni kénytelen.” (Pichler, 1876).

Ahhoz, hogy a tudományos kutatások komplex rendszerét megismerjük, szükséges az alábbi fogalmak tisztázása:

- **Kutatás:** „A tudományos kutatás során [...] a kutató a kutatási probléma, kérdésfelvetés meghatározása után tervezetten, szabályszerűen adatokat gyűjt, az adatokat feldolgozza, elemzi és a tudományos publikációk elvárt tartalmi elemei és formája szerint közzéteszi mások számára.” (Héra & Ligeti, 2006).
- **Innováció:** „Az innováció új, vagy jelentősen javított termék (áru vagy szolgáltatás) vagy eljárás, új marketing-módszer, vagy új szervezési-szervezeti módszer bevezetése.” (URL1).
- **Alap kutatás:** „Az alap kutatás olyan kísérleti és elméleti munka, amelynek elsődleges célja új ismeretek szerzése (tudásbővítés) a jelenségek alapvető lényegéről és a megfigyelhető tényekről. A tiszta alap kutatást bármiféle konkrét alkalmazási és felhasználási célkitűzés nélkül folytatják [...] Sok esetben a kutatás végeredményének nincs közvetlen vagy azonnali üzleti haszna, hosszú távon azonban számos terméknek és alkalmazott kutatásnak az alapja.” (URL2).
- **Alkalmazott kutatás:** „Az alkalmazott kutatás új tudásanyag megszerzésére irányuló kutatás, amelynek célja, hogy az így megszerzett tudásanyag felhasználható legyen új termékek, eljárások vagy szolgáltatások kifejlesztéséhez, illetve jelentős javulást eredményezzen a már meglévő termékekben, eljárásokban vagy szolgáltatásokban. Magában foglalja az ipari kutatáshoz szükséges komplex rendszerek összetevőinek létrehozását is, kivéve a kereskedelmileg felhasználható prototípusokat. Az alkalmazott kutatás eltérően az alap kutatástól, a gyakorlat által konkrétan feltett kérdésekre keresi a választ.” (URL2).

Jelenleg a kutatások terén a gyakorlati tevékenységet támogató kutatások kapnak prioritást, a képzések terén pedig meghatározóak a felsőoktatási intézmények alap-, mester- és doktori képzései, szakkollégiumai, a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal és az Innovációs és Technológiai Minisztérium vezetésével 2020-ban megalapított Nemzeti Laboratóriumok program, valamint a helyi szinten megvalósuló tudományszervezés.

Felsőoktatás

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény a nemzeti felsőoktatásról az egyetemek vonatkozásában az alábbi kategóriákat állapítja meg.

Egyetemek: állami egyetemek, nem állami egyetemek, nem állami alkalmazott tudományok egyetemei.

Főiskolák: állami főiskolák, nem állami főiskolák.

A tanulmányban a fenti felsőoktatási intézménykategóriákat részletesen nem kívánom kifejteni, azonban az kijelenthető, hogy a jogalkotó célja az új kategóriák és a magánegyetemek létrehozásával az volt, hogy a felsőoktatási intézmények olyan szakembereket bocsássanak ki, készítsenek fel, akik tudása teljes mértékben illeszkedik a piaci igényekhez. Azáltal, hogy az állam alapítványok tulajdonába adta a felsőoktatási intézmények egy részét, lehetővé tette a tulajdonosoknak, hogy közvetlenebbül határozhassák meg a piacorientált oktatáspolitikát.

Magyarországon a rendőrtiszt képzés a Nemzeti Közzolgálati Egyetem Rendészettudományi Karán folyik, amelyen alap- (BA) és mesterszakon (MA) lehet képzésben részt venni. Az NKE rendelkezik továbbá Rendészettudományi Doktori Iskolával, ennek megfelelően doktori (PhD) fokozatot lehet szerezni, így kijelenthető, hogy a rendőrség legfőbb tudományos intézménye a Nemzeti Közzolgálati Egyetem.

Fontos megemlíteni a felsőoktatási intézményekben működő szakkollégiumokat. A szakkollégium lényege, hogy meghatározott témakörben azonos érdeklődésű hallgatók, oktatók speciális irányú, mélységű kutatásokat végeznek, amelyet az egyetemi környezet anyagi és technikai feltételekkel támogat.

Nemzeti Laboratóriumok

A magyar állam eltökélt abban, hogy a nemzetgazdaság számára különösen fontos szakterületeken tudásközpontokat, tudományos csomópontokat hozzon létre. Ennek alapján került megalapításra a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal az Innovációs és Technológiai Minisztérium szakpolitikai támogatásával a Nemzeti Laborok Program. Az előzőek alapján 17 db nemzeti laboratórium jött létre 14,095 milliárd forint felhasználható forrással az „Ipar és digitalizáció”, a „Kultúra és család”, az „Egészség”, valamint a „Biztonságos társadalom és környezet” kutatási területekkel ([URL3](#)).

Az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv esetében a Nemzeti Közzolgálati Egyetemen megalapított Biztonsági Technológiák Nemzeti

Laboratórium releváns és kiemelkedő terület. A laboratórium célja, hogy kézzel fogható és a gyakorlatban is jól hasznosítható eredmények kerüljenek felmutatásra, „biztonságos intézmény, a biztonságos város és a biztonságos ország – innovatív határvédelem” területein.

Tekintettel arra, hogy a robbanásszerű technológiai fejlődésnek – ideértve az 5G általánossá válását, a mesterséges intelligencia elterjedését és a drónok széles körű használatát –köszönhetően, a bűnelkövetők folyamatosan újabb és újabb módszerekkel próbálkoznak. Ezt a rendőrség nem hagyhatja figyelmen kívül, ezért fontos a 21. század által támasztott kihívásoknak ezen a területen is megfelelni. Ehhez a tevékenységhez kiváló alapot nyújt a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen megvalósuló laboratóriumi tevékenység, melybe a rendőrség is konzorciumi partnerként bevonásra került.

Szervezet- és tudományorientált helyi tudományszervezés

Az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv esetében fontos szempont volt, hogy a rendőri állomány számára egy tudományos platform jöjjön létre. Ennek megfelelően 2014-ben újjáalakult a Rendőrség Tudományos Tanácsa mint a rendőrség kutató, alkotó és tudományszervezői tevékenységét tervező, koordináló, a szervezést irányító, döntés-előkészítő, véleményező és javaslattevő testülete. A tanács létszáma 15 fő, tagjait az elnök javaslatára az országos rendőrfőkapitány kéri fel.¹

A Rendőrség Tudományos Tanácsa számos fórumot szervez középvezetők részére annak érdekében, hogy képezzék magukat, megosszák egymással tapasztalataikat, hogy a 21. század által támasztott kihívásoknak meg tudjanak felelni.

A különböző rendezvények célja, hogy a társadalom szereplőivel közvetlen kapcsolatban lévő rendőrségi vezetők olyan – tudósok, szakmai vezetők által tartott – előadásokon vegyenek részt, amelyek új impulzusokkal segítik a legjobb vezetői gyakorlat kialakítását és fenntartását. A programok lehetőséget biztosítanak a vezetői munka hatékonyabbá tételéhez, a szakmai gondolkodás, a szervezet belső kohéziójának erősítéséhez.

Fontos a többi tudományos szervvel történő kooperáció, ezért az Rendőrség Tudományos Tanácsa kapcsolatot tart valamennyi belügyi szerv tudományos tanácsával, továbbá a civil szféra tudományos szervezeteivel is.

A fentiek mellett a tanács meghatározott témakörökben pályázatokat hirdet a rendészettudomány művelői és a tudományterület iránt érdeklődést mutatók

1 48/2013. (XI. 29.) ORFK utasítás a tudományos munkáról és az újítási szabályzatról.

számára; a legjobban teljesítőket pedig díjjal ismeri el. Fontos szempont, hogy a pályázaton bárki, beosztástól és rendfokozattól függetlenül indulhat.

Végül szükséges megemlíteni a *Rendőrségi Tanulmányok* című folyóiratot, ami a Rendőrség Tudományos Tanácsának kiadványa. A folyóiratban – tudományos igényességgel – bárki publikálhat rendészeti témában, amely időszakosan közzétételre kerül. A tudományos folyóirat a Magyar Tudományos Művek Tára (MTMT) általi azonosítóval és a Magyar Tudományos Akadémia által nemzetközi digitális objektum azonosítóval (DOI) is rendelkezik.

Zárógondolatok

Összegezve kijelenthető, hogy a rendészettudományok esetében az alkalmazott kutatások a meghatározóak. A más tudományterületeken szerzett alapkutatásból származó eredmények felhasználhatók a rendészettudományok esetében, azonban azok már alkalmazott kutatások eredményeként realizálódnak.

Kijelenthető, hogy a tudomány legfontosabb bázisa a felsőoktatási intézmények, a rendőrség esetében a Nemzeti Közszolgálati Egyetem, de meghatározó még a kutatásra szánt célzott források felhasználása, mint például a Biztonsági Technológiák Nemzeti Laboratórium.

A helyi szinten megvalósuló tudományszervezés megfelelő alapot nyújt az állomány számára abban a vonatkozásban, hogy tudományos gondolataikat, nézeteiket megosszák egymással és hozzájáruljon újabb kutatásokhoz, valamint tudományos összeköttetést biztosítson további tudományos platformokhoz. A rendőrség esetében a fentiek megvalósítását a Rendőrség Tudományos Tanácsának tevékenysége, a legmeghatározóbb rendészettudományi folyóiratok a Belügyi Szemle, a Magyar Rendészet, valamint a tanács gondozásában kiadott Rendőrségi Tanulmányok biztosítják.

A fentiek alapján kijelenthető, hogy a jó szakmai gyakorlat nem alakulhat ki a tudományos kutatás által megszerzett elméleti tudás nélkül.

Végezetül Nagy Valér gondolataival zárom írásomat. *„A rendőrség témái szinte kifogyhatatlanok, mert magunkban öleljük fel az egész való életet, annak minden jelenségét. Az élettől tanulunk, és annak dolgozunk. A rendőri intézménynek szüksége van rá, hogy az elméletben is kiváló tisztviselői legyenek, akik a rendőri jog, a rendőri tudományok művelésben s így az intézmény kifejlesztésében alkotó munkát végezhetnek.”* (Nagy, 1922).

Felhasznált irodalom

- Héra G. & Ligeti Gy. (2006). *Módszertan. A társadalmi jelenségek kutatása*. Osiris Kiadó.
- Nagy V. (1922). A rendőrtisztviselői tanfolyamokról. *A Rend*. 2(92), 1–3.
- Nagy V. (1928). Van-e külön rendőr tudomány? *Rendő*; 2(február), 1–5.
- Pichler N. (1876). *Nézetek a rendőrségről általában és különösen a fővárosi rendőrségről*. Fanda és Frohna Könyvnyomdája.

A cikkben található online hivatkozások

- URL1: Magyar Innovációs Szövetség: Innováció értelmezése. https://www.innovacio.hu/1g_hu.php
- URL2: Advanced Network Technologies: Kutatás – Fejlesztés. <http://www.ant.hu/tevekenyseg/kutatas-fejlesztés>
- URL3: Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal: Nemzeti Laboratóriumok Program. <https://nkfih.gov.hu/palyazoknak/innovacios-okoszisztema/nemzeti-laboratoriumok>

Alkalmazott jogszabályok

2011. évi CCIV. törvény a nemzeti felsőoktatásról
- 48/2013. (XI. 29.) ORFK utasítás a tudományos munkáról és az újítási szabályzatról

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

- Németh J. (2022). Tudománnyal támogatott „jó gyakorlat”. *Belügyi Szemle*, 70(11), 2371–2376. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2022.11.44>